

غزیه سی اداره سنه

Les annonces sont reçues
à l'EASTERN AGENCY
Karakeuy, Déirmén han

Կ. ՊՈԼԻՍ
ՅՈՐԵՔԵԱՐՔԻ 22 ՄԱՅԻՍ

ԿԵՆՍԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ՎԻՔԴՈՐ ՀԻՒԿՈՅԻ

7.

Կարգն եկաւ խօսելու Վիքդոր Հիւ
կոյի գործունէութեան վրայ քաղաքա-
կան առաջարկէցին մէջ :

Բայց նախ լիշենք թէ, Ակադեմիոյ անդամ բնորոշեւին քիչ ետքը 1843ին, ուղեւորութիւն մ'ըրաւ օտար երկիրներ, դա՛նց անուանանք Սպանիոտաւոյ յանկածը Բարիզ կանչուեցա՛նք ընտանեկան ծանր կորուստան մը պատճառաւ։ Իւր դուստր Լեօնորդին ըր յառաջ ամուսնացած էր Գ. Եարը Վալբրիկ հետ, և մինչ նորապսակ ամուսնաօգնականութեւ յաճողով պատրուկներէն, մակոյղը չըլլեցաւ, և երկուսը խեղդուեցան։ Այս ցտապի դէպքերէն վիշտ պատճառեց համայն ընթանալի մէջ, և անթիլեկի տպաւորութիւն մը թողուց Բանաստեղծին մտովայ, նիւթ մտաւարարելով բազմիկիսի որսառաքել քերթումներու, ոյշեոյ մասն կաղնցին բանաստեղծ կան մեծ երկի մը, զոր Հիւկո հրատարակեց ռուսերէն՝ անուամբ։ Նխորդ տարին, 1842ին, իւր ուղեւորկան տպաւորութիւններն ամփոփեց եր նոր տեսակ երկի մը մէջ, Հետնումբ, յորում որոշեալ տաղեան բանաստեղծը ձեռք ձեռքի տուած յոյժ փալլուն նկար մը, յոյժ քննել երկ մի արտաբերելու համար։

1843 թ. Լուի Ֆիլիբ Քաղաքում
Ժամանակում Մերակուրյան Սուրբ
Ժողովին անգամ անապատի զվ.թ.
Հիվ.ի, և ամեն ինչ յոյզ կուտար թե
իւր տաղանդով, համարով և օրին
յոյս փառաբանութեամբ, օր մը նախ
բարական պաշտոնի պիտի կոչու
եբր. 1848 թետր. և Յեզակիստ թի
կայն. նոր և աւելի խորտուրդը. հ
այտերբ բանալ Բանաստեղծ-բաղադ
դէտին առկեսւ:

Լուի Ֆիլիք Լա խառնուհիւրով
ստան էր իր իշխանութիւն : Անարդ
րութիւն կը կրէր խոտորակներ
ինք իւր երկու անմիջական նախնի
ներէ՝ Գուրայնեան գերդաստանի
ընց ճիւղին երկու վերջին ներկայ
դուշմաններն առեկա լաւ բարեկամ
ստե՛նանաբարձական թագաւորի մը դ-
րայց Լուի Ֆիլիք 1830ին ի իսմէ ի-
ման էր , եւ 1848ին միտքերը շատ
ւելի յառաջիմանաւ էին , մինչ թա-
ւորն ապշով կ'արժեկող իշխան
իշխն՝ ինչէն ևս գողովորական չէն
նալքելեմբու պէտքը չէր դգոյցած
գատութեան նորմոր պաշտնմանց
արարեկու անխնայ մեղքիւն ունե-
նե որ յոռեգոյն էր՝ ինչ ինչ գողովոր
ստացելով արքունի իրաներ : Հե-
ռապաւան ձեռնարկն փորձեց : Հե-

Եռանքն եղաւ Կոի մը Բարիզի հասարա-
 կութեան հետ, բայց ապուստական փրան-
 սայի հետ Կոիւն ի վաղուց սկսած էր ։
 Եւս Կոնոյ մէջ թագաւորութիւնն
 յաղթուեցաւ և Քեփուրի Ենգափո-
 խութեամբ (1848) Արքայական վերելիւ
 գրողութիւնը վերել գտաւ ի Փրանսա-
 (Լուի Ֆիլիքս եւսաւ յաքոր 1850ին) ։

1848 թ. Յեղարիտութիւնը մեղք գշխով սովորականին անկրօնապաշտութեան ու հոգեպաշտութեան հետեւեալու հրապարակական կենաց, Սահմանադիր ժողովոյն (Բանադիւնացի) եւրոպական ընտրեալ Բարդի Ռայրաբաղադարին կողմ, Բրտանի, Ծանկարնիէի, Թիւրի, Լըրուի եւ Լուիւնաբըլի տէս պէտ իբրտն ներգէտ տարից հետ խառն, Բայց, ինչպէս անբըլընտաց հատուածի մը մէջ բացառութեան, Վիքթոր հիւկ ստորանաւար բարեշինակ կուսակից էր թէ քաղաքական եւ թէ՛ ընկերական կենաց մէջ, այսինքն ոտուամետէ կը զգուշանար. ուստի ի սկզբան երկիւղ կրեց Յեղարիտութեան յայտարարական հետեւանաց նկատմամբ, եւ ըսենց միջին դարեւ մը Այսլովոյման (Արեւաշատու Վայսկայանաց) եւ Զախկայման (Հանրագետականաց) մէջ տեղ, մերթ մէկ կուսակցութեան, մերթ միւսին հետ քուէարկելով, Առաջին անգամ մէկ առաւելապէս աջ կողմին կր յորեւ, եւ տակեղ դարձաւ դէպի Զախկայմա Այսլովիւլին կուսակցութեան հետ երկիւղ մերժեցող, Գլխի Պան եւ զՊ. Բոսիտիէն դատի եմթարկուարտութիւնը զոր կը խնդրէր Գործադիր իշխանութիւնը, պահանջէր մահա պատժոյն ինչումը, չուզեց յաւատարարել թէ Բայաններ զորս վառն Եւրոպանուր հանդիսացած է Հայրենեան, եւ ի վերջոյ մերժեց ծրագրեալ Սահմանադրութեան ամբողջութիւնն, Այսլովիւլին երկու բուէարկութեանց մէջ, Սահմանադիր ժողովոյն երկու ծայրայեղ կողմունք համաձայնեալ էր, Այսլովոյմին հետ ալ զայն առաւել տկուսեցրու (Բիւլալ) զեմար, ձախեալ հրամանագրուն, մերժեց այն

վարդապետություններ են ամեն դրոշմա-
ւոր կառավարությունների անպատճառ
դրոշմ տասնյակը իրաւունք ունի, մեր-
ժեց նաեւ յառաջագահութեամբ տուրքը առ-
ջարկել, այդինքն տուրք մը որ ընդդէմ
դոյնի լրայ կը ծանոթանայ, ո՞չ [Ե ըն-
չից ու զոյնից անման հետ համարման
տապալտ, այլ տեսակ մը յարմար
տուրքներն կանոնով, որով՝ յոսնակ
համար՝ եւթէ 4,000 ոսկին 100 ին մէ-
կը վճարէ, 10,000 ոսկին պարտի վճա-
րել 100 ին 2, 100,000 ոսկին 100 ին չորս
եւ այլը, բայց առաջադասութեան մը
կեն։ (Սյա երկու առաջարկը, եւրո-
պէական եւ յառաջագահութեամբ Կարգ-
էրդարականաց զիւրեք վարդապետ-
ներն, տուրքներն են, առաջինը չգաւա-
րդատուց անպարտաւոր ապահովելու նպ-
օքով, երկրորդն ալ հարուստ իշ-
խանացն ու իշխանացն իրաւունք ունի

Եւ ինչպէս բաժին մը հասարակու-
նեան համար հրաշքերու եւ տալիս առ-
նշտան շնչը հրաշքաբխէն յառաջ բե-
րելու նպատակաւ : Այնպէս Տեո-
սիակ քաղաքիցէն նաեւ Թորջրդարա-
ւայան լեռի ժողովրդը ունենալու
համար, ընդդէմ անոնց որք կ'առա-
քարկէին եւ այսօր ալ կ'առաքարկեն
առանալ միայն Երեսփոխանական Ժո-
ղով մը :

Սահմանադիր Ժողովոյն լուծումէն ետոյ, Վերգոր ձեւի ընտրեալ ան-
համ Օրէնսդիր Ժողովոյ, 28 ընտրե-
լայ մէջ 10Եր դուրով, և շատ չանցած
մանրխառայ Չարակողմին դէկաւոր Ե-
ռնաբաններէն ու պատշաճէն մին, Վեր-
գոր թէ Գ. Էմմալ ար Ժիրարսէնի՝ հռու-
սակաւոր խմբադասութիւն և իւր ջերմ
բարեկամին ազդեցութիւնը դեր մ'ու-
նեցած էր Հելսինկի նոր դերակշման
մէջ, որով վերադասեալ կը յարեի Ժող-
ովրդապալան և ընկերային անարարեա-
լութեան դատին, Փայլուն շատնաբանու-
թեան նիւթեր չայլով, լեցնին իրեն
Հռոմի գործերն, — որոց հոգով ու-
մարմնով կը միջամտէր Լուի-Նաբոլէոն
իւր հանրապետական կառավարութիւ-
նը, — դատարարական թանգիրը
ընկերային բարենորոգում, լուսաբա-
րաշխատութիւն և դրամական երաշ-
խաւորութեան խնդիրն 1830ին, ընդ-
հանուր քուէարկութեան սահմանա-
դրով, Սահմանադրութեան վերադա-
նութեան ծրարակց 1831ին, Եւ. Անդամ
մը առանց ընդհատման Յ Ժամեր իւ-
սեցաւ Լուի-Նաբոլէոնի հայրենակոր
խորհրդոց գէլմ, իւր լեւրելին կըրտ-
ապետութիւն, իւր անհասկան յարձա-
կութիւններ խախտելու կուսակցութեան պէս
Ե. ար Մոնթպալանիսէլ գէլմ, որուն հե-
րերը տարակ խորհրդարանական տղա-
քար մ'ունեցաւ, և մասնաւոր Հան-
րապետութեան նախագահին՝ Լուի-
Նաբոլէոնի գէլմ, — որով ջով միակե-
տական ձգտումներ կը տեսներ Ե՝ ա-
պագայ փորձանքի մը արդա քու-
շարկութեամբ՝ չէր դադրէր խոտիւ քըն-
նադատելէ, — մեծամասնութիւն կար-
ող Սկալտիմանց վրէժխնդրական յար-
ձակութիւնը կը հրապարակէ այս եւս
րադարձ Հանրապետականիձ վրայ, իւ-
սամեն բանախօսութեանց գէլմ մասնա-
նիւ լեկէնին իւր երետաւորագութեան
տաղերն և միջեւ իսկ իւր հաստա-
տարուց կարծիքները։ Նոյն միջոցին
Հելսիկի Յեղափոխութեան դատար-
պաշտպանը ամենօրեայ լրագրութեան
մէջ, 1848ին, Էլէմմա լրագիրը զոր ին-
հիմնած էր, և որ իրեն հետ ա-
ցած էր գաղափարի զանապաւն երան-
ներէ, դատի ի հենթարկուէր, կը դա-
տարադատուէր, կը խախտուէր, և
վերահաստատարակուէր Ալէքսան անուամբ
իւր Ծարը որդին մահուան պատժ-
գէլմ այս լրագրոյ մէջ բուռն յօդաւոր-
ներ հրատարակելով, դատի կը դա-
տուէր, և չայլն որդուց պատշաճութեան
թիւնն ստանձնելով, առնաբանական

որ յաղթանակ սք վը տանէր , ինչպէս
պատմեցին ք նախընթաց հատուածի մը
119 :

Բայց վերքերը Հիւկօ ինք երգած
էր տղային փառքին, ընդ օր Սե-
մին նարէնն ինք օտարերն, և ժողովուր-
դն տարբէն, Լուի Ֆիլիքի թագաւո-
նութեան միջոցն, Պոնապարդեան պա-
նորադմաց հմայիկ պատմութեանը
գիւղերուն, մէջ պատի. միքսմէ էր
նորա սիշատակին, երբ Նաբոլէոն Ա.
ուսայնդ ամենը, Յ. Հեղրէն կղզիին
ի Բարիլ փորագրեցան արտառուիկ
հանգիսի, Նոյն միջոցն Բարիլի
ժողովրդներուն մէջ ալ Նաբոլէոն Ա.
անշնոյ գիւցացութիւնը կը ներկա-
յացուէին, և խառն բաղնիքին ա-
մեն զոյրեր կը դիմէր այս ներկայա-
մանց. Եմարիկ Նաբոլէոնեան սիրա-
տակալ այս վերամտութեան, յիշա-
դանն անուրը կրող աննպաս մարդ մը
գայր փայր իբրեւ Հատարակ բախտաբե-
րիկ մը՝ ժողով նիւթ եղած կամ լեռն-
ապրճեաւ, քողարարութեամբ փոխ-
դառնար, Վիքորը Հիւկօ ինք՝ յա-
մարտաց յիշանմանութեամբ, արարա-
վարէն Ֆրանսա դառնալու արտառու-
թիւն կը խնդրէր այս մարգուն Լուի-
ն Նաբոլէոնի համբը, որ ասա՛ Քարիլի
երեսփոխան կընտրուր Լուի Ֆիլիք
անկումին յետոյ, տարին մը Նախագա-
կընտրուր նոր Հանրապետութեան
և վերստեղծ, օգտաւ քաղցրով Նաբո-
լէոն անուան ժողովրդականութեան
Պետական հարուածն ի դարձ կը գնէ
1831-դէտիւ Չին, տասնամեայ Նախա-
դահ հռչակելով ինքզինք, Խորհրդա-
րանք լուծելով, և իւր ամենամեծ հո-
կաւարակները աքրորելով։

Վիլբերդը Հիւիօ, համախոհութեան մի չափի Հնարապետականաց, փորձեր դիմադրելու Պետական հարաւորելու գումարեց երեսփոխանութեան մի մարմն, և ուրեք ապօրէն հաշակելով նախազանց արարքը՝ բանտին անկախ Գործադիր իշխանութեան և կապի խորհրդարանին հետ, Բալլը, եթէ կորէն նարդէնեան դասն ուժովաց մը իր ժողովրդեան ստորին դասաց մէջ միւս կողմէ՝ լուրջ դասաց մէջ՝ ժամանակին երեսփոխանութեան վարկն չկարծած էր։ Ներքնապէս տարկացնել և արտաքին ամեն ազդեցութիւն կրօնաւոր խորհրդարանի մը գոյութեան ազդի մը համար, աւելի չարիք քան իր կարելի էր անկախել։ Ուստի երեսփոխանութեան անհմանադրաս մասը չկատա ժողովուրդային ազդեցութիւն, մանուաւոր թէ խորամանկ յիտաւորն, որ անխիղճ և հանճար գաւաիկեցներու տխրեցումեամ, անինչ կանխաւ խորհած և պատրաստ էր, չուտով փրկեց դիմադրութեան ամեն փորձերն, և Վիլբերդը Հիւիօ եղաւ առաջին քաղաքացի։ Անոր համարայեց Չարխիլդանն բոլոր անպարտաւոր քաղաքացիական արարողեան փրանսական հողը Վիլբերդը Հիւիօ քաղաքացի հետ ան

[illegible][illegible]

զում տարիներ անցուց, Բաղարական գրադարմներէ այսպէս ըսելի դարձան, չէիկո վերստին ձեռն առաւ զնորան, և 1836 ին արտաբերէ Նախնախնայնի, հաւաքածոր բնականագիտին յիշատակն և իմաստներն արդշատեց, երկու մէջ բաժանմամբ, Աւստրալի և Ալթորան: Աս երկհատոր գիրքը, ուր բնները զերեւն արուեստականութենէ, հակադրութիւնք նուազ տեղ մը կը բանեն, իրեն զննարկութիւն մը լէ՛կ են գրել՝ միշտ ընտանեկան մէջ և նոյն վիշտէ լուսորեալ՝ մասնաւոր հրապարկ մը կը տալ ամբողջին, և ուր ընկերային ինքնրոց վրայ՝ քանատեղութեան ներշնչախով՝ չէղնեակն ազդեալութեամբ շատ հիշուցմով գրածն, և շուտով զօգործական դարձան:—1839 ին, բանտեցեղական ուրիշ մէջ չարագործութիւնք, Վեյտ Դուրոց, զոր ամբողջովին քրտմ էր արտաքան մէջ, առաջին գրական գլխաւոր դէպքն եղաւ: Հոկտեմբեր աշխատութիւն մ'էր այս երկտոր գիրք, որ կը ծանցուցէ թէ ասորին մասն էր տակաւին ընդարձակութիւնութեան մը, որոյ միակ երկմասունքը սկիտի յորըըրուէին Ասորի Վեյտեան և Աւթորան: Այս գիրքը

Նախորդներն առելի նշանաբար
հանդիսանալ կրոնական յղացումներ
ով, բերթուածոց իայով ու ճոխոյ
իւեամբ, եւ իմաստայ զարթոյ իւեամբ
կրանք քուր թէ Հիւկոյի քանաստեղ
ժուգինն յիւր կտարա հասած էր այ
դօրծով. զի եւր կենաց վերջի տար
ւոյ մէջ, ֆիդիքական կաղմուածի
հետ տկարանալով նաւ երեւակայու
թիւնք, չըրաց այլ եւս հասնիլ նոր
ըտոյնն իւրեան :

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՀԵՊԻՄԱՍՏԱՆ. Տարօրինակ լուր
կուգայ Հնդկաստանէն: Ռուսոյոյ հե-
ղափոխութիւնի երկերէ ծագելէն վեր-
ջ Հնդկաստանի գանադան իշխանաց զի-
մէ ներթափան տալիսցովեան առա-
ջաբերին եղած էին անդոլ-հնդիկ Կա-
ռապոլսովսնէն: Նորագոյն առաջար-
կէ՝ Պարստայի Մահարանի (իշխակ
Մահարանահի) ձեռնառն կէ-
տիշխանութիւնն առաջարկէ, որ յան-
կանտն Ամադոնաց գոռնք մը զն-
կուտաբարութեան տրամաբարութե-
նեբերէ, իշխանութիւնն ստապէս կը գ-
նու. Լորս ծրփրին:

«Մարտիրոսի կանանց պատերազմը
կարողութիւնն և բազմ ձիաւորութիւնը
գլխաւոր ինչ կրօնար լինել Յիւս փետր
թեան, եւ կը յաւամբէ ըրած առաջին
կըս, զոր ամենակարճ ուղայտուածամե
կ զգործ ինչ կարող էր, պիտի ընդունու
ն չնչկատարան և Անգլիոյ կանանց հաս
նէտեանի օրինակ ըլլ պիտի լինի, ցոյց տ
լու թէ ո՞րքան ժաշտութեամբ կանանց
ըզ կարող է զինել կրել, և թէ մեք կը
ենք ժառանգել կայարութեան պիտու
կան պիտեղուն հեռ ըլլ ըլլի կանչանմ

Թայլին Կալկադայի թղթակից
որ կը հեռագրէ այս հետաքրքր
չարժ լուր, չի ծանուցաներ թէ Լ
Տըֆրին պիտի քնդունէր Տիկին Մ
հարանիի առաջարկն , եթէ պատե
հրատարակուէր Ռուսիոյ դէմ :

ԲԱՆԺԷՆՆԵՐ. Բարեկի մեծագոյնն
շատախարաններն մին է Բանժե-
Մէջը ժերնիլէ վի նախկին լքեան գ-
դաթը կառուցեալ, և նոյն անուո-
ն կկեղեցին մը կը պարունակէ: Ամե-
տաւը յիսուսէ էր եկեղեցի լինե-
համար, Բարեկի պաշտօնային սրբոհ-
անուան նուիրեալ: Մեծ Յեղափոխո-
թիւնն առաջին անգամ փոխեց Բ-
թէնին դերը, և յատկացուց ծրար-
մեծ մարդոց անվանները ընդունել
և յայտնի Բանժեմն անունը
(Ամենադից ծանար) առաւ հետեւե-
ն և նոր առճաքին տուաւ զաւ հան-
ժանութ արձանագրութիւն. Առ դ-
Հայեմէնէ երեսուցուր: Թաղապար-
վերահաստատութեան միջոցին, Բե-
փոխութեան շատ մը արարք իջուե-
Բանժեմն ալ վերահաստատեալ և
կին նպատակին մէջ, այսինքն պ-
կեղեցիին մը դարձաւ 1824ին ցե-
լործած Լուի Ֆիլիքի նախարար

— The young of the year are

—)(11)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵԻԵԼԲԻ

ԴԱՏԱՊԱՐՏԵԱԼԸ

69.

[illegible]

—Աւրեմն հիմա անկողինն է, ըսի :
—Այո՛, անկողինն է, եկուր նայէ՛,
ի՛նչ կ'ըսէ :

Սաթիւնիկի սրառիւծ սենեակն երթ
այդ անհնարին էր ինձ, հաւառակ էր
մէնս պառչաճութեանց. սակայն յոյն կ
ըսաւ թէ՛, պէտք է անսլառճառ մտն

լուսն զի միայն հայերեն կը խօսի, ըսաւ, ինքը չափ մը չհասկոյնար։ — Գինացի զրուստակ, տակնը դրի, բազմի Բիթլիկի հանր. եղբորը, մօրը, Բեթլիկին տուննէն կուտար. ինձ այնպէս թուեցաւ թէ չգտառայի. կամայ մը դուռը բացի և Նեմուայ, Սյոյ, կը գտառայեցի, զիս տեսաւ կարծեց թէ բժիկն եղբարն է. սպասեալ քառաբլին խօսքեր ընել, Յանկարծ իրեկ ժողովք. սպաս եղբեք, մահախճեման ըստ ստիպելի կ'սքար. վախի մը եղբանակն զորք մահախճեման Սքարն հետ Սրբ-Սմարտը հանջ վարած կ'ընային։ — Այլն տեսնել կուգար՝ ինչն անգողտս էր, հարկ էր բժիկ բերել, Դուռը մօր բժիկն բերելու հետ ժամ միջոց թօրէլ մը զոտայ և բերեկօր զմուռեցեց հարկ չկար. բժիկ յայտարարեց թէ Բէճէ-Բէճ ստիպողական զեղեւտուաւ և պատուիրեց լուս հալիլ. խնդրի երեկոյեան ընդ գայածեց զ'ուլ. եկաւ իսկ պ'զտացի. բժիկը ջերմաշաղկաւ տալ յերած էր, զգաւ ուռիս տակ, տաքութիւնը 58¹/₂ էր. կըրք ուռիս կ'աղբ, ինձ ըս թէ չտո թէ-թեմէ չերեւիր. տաննէն զ'ջորդ օրը ջերմութիւնը ինչ կ'ըլլայ, Ս. օրը ջերեկեան զանցիլը։ Կ'երեկն թէ բժիկին պատուէրեկըր լուս չէին կուտարուս աչք յոյն կիրն Խիւսիկի ինչ, ընէր. որքան րոտագայէր, բայց և այնպէս արտք չէր զած կատարաւայտս հոգ տաիլի. Տաք թիւնը 39 տառիկն էր. ստուոյն ըստ Խիւսիկան էին. բայց յոյն կիրն Կիճիճէր կ'ընէր. միջնայեան չէր կրտար խառնակ ինչո՞ր պէտք էր. Ինչիկին ըսաւ թէ ուրիշ Ի ըրեւելու է քունը։ — Նրթմա՞ր բան մը ճարն

որի և Օրդու ցուրտ էր և քաղովք կ'իջնէր զ
լաթերէ և իւր քերտ հասցայ, ինչն ինչ
և Լուս կ'ըլլայ որ ծնողացն իսկայ տամ և
չուշտ այնքան քաղաքոր չեն որ այս օր
հետ իսկ լրանն իսկնց կ'իյնայ և Սարգիս
նորըն չէր ծանօնք և Հայապատն չէին
տունը հարցոցն և գայս, բայց կ'ըր
կ'արի գործերի և վարանեցայ, եւ գործն
կ'իյնէր իսկ արեւն քաղովք քաղովք և
ձեռքի թէ կ'իյնար միտակ ինքեւ եւ
այ չէն ծանօնք, աղաւթորն կ'ուրտ ինչ
այտք է և Արդարեւ տուն մէջ
Սարկիսիկ մայր և մորաքայլը և վեր հոս
րեցին զի, եւ և ինչպէս հարգորդէ
թէ Բաւակիկ թէին զլուսամբ

Մայրը կարճատեղ խելամաղաղ
ունեցան և սիրաւ երկուսն ունիլ, և բա-
կան զգուշութեամբ հաղորդեցի թէ՛ իր
սպիկին ծանր կերպով պատկառ և ի թէ՛
Հայրի արտառանգեց պաշտօն, Սամբի
մայրը խելադի պէս վեր ցառեց և սի-
պաշտել թէ՛ Ձևի տար, դիտ տար: —
բազորեց ալ ուղից միասին դաւ: Մայրը ի-
ռաւ շինիթեմ ծէր, ի թէ՛ ընկել չէր
տեր: դուրս ետար, կտու ըն նստաւ
ցառէր այդ խելից մեր վրայ: Յացաւ ի
թիւրիկ ի հարկին մեծ վրա եղած էին
թեկեկի դէպքերն: Անկաշար կայրու
կ'ընէր: Չգլացի որ չհաւանութիւնը ծ-
ւէ րաւած էի, բայց ի՞նչ ընէի, այսպէս
կարծէի զիկեւր յուրեմ, — Հաւանեց դու-
մար լինար: Վերեւ ինկանք թեկու մ-
կը գորդադար: ի թէ՛ր ետար, մտաւ աղ-
մեկեղան: Սամբիկի մայրը ճանչաւար
ճակի մէջ չէր: Ինկաւ աղկնաւ վրայ:

արտա էր . երկուքնիո միասին մէկ կ
սուինք մայրեք , լալու ժամանակ չէր : Ս
տղան , դնա՞ մեծ բժիշկ մը իրեր , լատու
բեզ պահէ . դրացի ետ , ախպէս չէ՞ : —Ս
դրացի ետ , պատասխանեցի :

Ուրիշ ի՛նչ քանի՜
 Գնացող մեծ ժգիշ մը գտանել. կը
 ճարել ամենին տոնախմբներին մին.
 Թե՛ խիստ ալ խմաց տալի, երկրորդ մէկը
 գողտեղանայ. Մայրերուց ոչ երեքը, ու
 ամուլէ նայել, ա՛հա իրենց տուած հրահա-
 ներն, և սպասել. Մայրը արգելաց ու
 ինքու անգամ գան. — Հայր! չկայ ո՞ր
 օրը մի անգամ կուգանք, կը բաւէ:

Հիանալի միակից օր ըստ օրի էլ ան-
բանա՛ն։ Այդ փրփրա՛յ, այժման տառա-
պնեման շարժարտած փրփո՛ւ և հոշո-
տքով, աղքե՛կ խոցողուն և հարտն
լինե՛ր տոկո՛ւ սպռ ստակա՛յ, կնիտն
լի՛նան։ Այս շարքուտը կընե՛ր լինե՛րն
տանընթե՛հան։

Ամենք ալ երկիւղի մէջ էին։ Կե-
սի՛նքը տանե՛րողը աւար։ Կնիտն
թելե՛ր երկիւղի մէջ էր։ Չբնա՛շարք
տատրանն էր. եթէ է՛ն լինե՛ր, այլ եւս
չէ՛ր։

Մայրն իւր յուսահատ վիճակն մէ-
ջ շնտառա թա՛նցող խոնդի աղջկան հա-
րա՛հանան էրաւ, ըսոյց Սոսի՛նքի մէ-
ջնա՛ն չէր։ Ո՛չ խոտոտկանա՛նք, ո՛չ հա-
ղութե՛կ կտրելի չէղաւ։

Հիւսանթե՛հան տանն և մէկկերտ
երեկոյեան դէմ դնացի հիւսանդն տ-
րուե՛ւք երբ քաջուեցաւ, ներսն կը լսե-

Եւ ինչ լուկի մօրը, ի՞նչ միսկիտարանը
յի: Մազերը կը շիտտեն: Յիս մեռե-
աղիկս, կ'ըսէր, ես մեռցուցի, սեւ է
դեր այն օրը որ կարգիցի զինքն ան-
ղետն հէտս:

Անկ ինչ քայանք է: Տավաթին բ
կամեալոսն ուն ջարի պարտախանութեան
կայանի, կատարեալս: Թագաւորն պարտա
թիւններէ Հայկի բարեւոյն: Դայիս պէս
մտաւորն պարտաւորեալ, գնացի Վիեննայ
դոց և մահաճառն կրպակին մէջ որոցմէ
ցիկն մտաւ ի տն: Ինչո՞ք Սանթիէրի տնէ
չէր գն զեղեցիկէն, աշխիւն Հայար
Յեառն գնացի եկեղեցի, ըսի թէ Զնք
ուն կայ և զիւրորն պէտք է եկեղեցի
ուն: Ժամկոչն գնաց: Կանգնաւորն ք
նայաւ այ պարտաւորեալն իրե՛ալ:
Այլօրոցն ուրիշ զանաւորն էր եկաւ: Ե
կացաւ: Եկելոս թիւնորն ժողար ք խառ
հարցոյ զտանը և անոր ժողար ք խառ: Վ
շտմեցայ: Ի՞նչ էր և ո՞ր գտնուէ: —
Հէ՛, բարե՛, այս զէնք տարեք, վաճառ
զէնքներն: — Զարար: Դառն: Զարար
տանի բունը, այսոցն կոտանալն ծողոյ
բաւանդին չենք կրնար այդ Բնիւն այս
եկեղեցի բերել:

Կորնը կը ծանրանար. զգացր թո՛ւ
ուարութիւններ պիտի ծաղիւն: Ամբ
նազդու տեղաւ. Սաթի՛նկի մարմն
գիշեր յոյն կնոջ տունը մարտի
Աշխատեցանք որ մայրն իւր տունը զը
այդ ալ կարելի չեղաւ: Սոյն գիշերը

գտնել նարատեղ էջֆտիտի տան ճ
հայն՝ Ազնիւ ե բարեխառ եկեղ
նակ մեր՝ որ հաստատեց յատուկ հրո
ւր պաշտօն եկեղեցիական իշխանութ
ի թիւս որ յաղկորդ կային՝ Աջ
ստուգեալ, ո՛ր մի պատասխանութիւն
նշուցաւ Բազին եր բարեխառմանը, որ
նազի հաղորդեցից ճշտուի լուրը։ Նշ
պետ պատ թէպէտ ճշեալ աղջիկ ե
լու, բայց լուր ի ստանալու՝ իւր սիրու
քար չէր. մանք շատ քան մտոցել
ուայ։

Յարգել օրը բաժանարար կանոնի
րիստոքրայան իմու՝ ոչ մէկ հատկանի
տառանկ չը տրուեցան։ Նաւանորդի
մանկն փողովքի ապրեցելի ակտիւ
նախքին իշխ աստեղծ։ Նոյն արդոյ գտնո
րիստոքրայան արդարեւ եղան մէ։ Քա՛ն
սկսած է խօսել Սաբինիկի վայր։ Նոյն
ընտրվ գնաւ լաւ կնի մը, որ բոլր մարդ
կան ինքնուրեք իմն զորքած մը։ Արդէ
զգացած էր իւր այդ մշտնադէմ համա
լիւնքին, իւր տառապանքներն ռա
յոյստիկ մը, կարելի էր համարել։ Ս
բահանայն ոչ մէկ սիրտ կցած էր կ
ցեւել։ Երբ զմիտեցարած էր խօսքը
կադուս մը, գիտեալէսէ կերպարանոց
կրահակն հարցուն մը ըլլած է։

—Տես ի՞նչ, մտածուք ընդ մե՛ն

Կէն Վահանայի լուծեալ էր, զգալով թ
տարբարողը կնոջ ի նպաստ խօսելին
ձիր մը պիտի Համարեն, մօրօքն
տակու սպառնանք կը լսէր : Պատր

